

**PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY W PRZEDSZKOLU NR
4 IM. KRÓLA MACIUSIA PIERWSZEGO
W GRODZISKU MAZOWIECKIM**

Podstawa prawna:

art. 54 ust. 2 pkt 1) lit. b) ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572)

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem wychowania przedszkolnego jest organizowanie warunków umożliwiających dzieciom nabywanie wiedzy i umiejętności w zakresie dbałości o zdrowie, bezpieczeństwo własne i innych w różnych sytuacjach, rozwijanie sprawności fizycznej, która w dużym stopniu determinuje stan zdrowia dziecka. Opracowanie i realizacja programu profilaktyki Przedszkola Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Króla Maciusia Pierwszego jest dokumentem, który zawiera określone poniżej cele, porządkuje i wyznacza kierunki pracy w zakresie organizowania warunków umożliwiających nabywanie przez dzieci pożądanych postaw i zachowań w obliczu zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa. Wdrażanie programu wymaga uwzględnienia oddziaływań profilaktycznych w środowisku rodzinnym w celu osiągnięcia skuteczności w utrwalaniu wzorców zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

CELE OGÓLNE PROGRAMU

Tworzenie warunków sprzyjających:

1. Nabywaniu wiedzy o obowiązujących zasadach bezpiecznego zachowania się w przedszkolu i w domu oraz świadomego ich przestrzegania.
2. Nabywaniu wiedzy i świadomemu przestrzeganiu zasad bezpiecznego poruszania się na drodze.
3. Kształtowaniu nawyków higienicznych warunkujących zdrowie.
4. Rozwijaniu nawyków zdrowego odżywiania się.
5. Spontanicznej i zorganizowanej aktywności ruchowej dziecka.

ZAGADNIENIA W PROGRAMIE PROFILAKTYKI

1. Bezpieczna zabawa w przedszkolu.
2. Bezpieczne zachowania w domu.
3. Bezpieczeństwo na drodze.
4. Higiena osobista, otoczenia oraz zapobieganie chorobom.
5. Zdrowe odżywianie.

6. Aktywny styl życia.

METODY PRACY

W realizacji programu wykorzystywane będą różnorodne metody, przede wszystkim metody aktywne, aby umożliwić dzieciom doświadczanie i przeżywanie tego, co jest przedmiotem zajęć. W trakcie rozmaitych zabaw inicjowane będą sytuacje edukacyjne, które w naturalny sposób pozwolą wykorzystywać dziecięcą twórczą ekspresję; np. drama, techniki twórczego myślenia oraz konkursy i różne techniki plastyczne.

Inne metody to:

- metoda przekazu wiedzy – dotycząca sposobów informowania, wyjaśniania oraz instruktażu, za pomocą której nauczyciel oddziałuje na świadomość dziecka. Jest ona istotna zwłaszcza w nowych sytuacjach, gdy dzieciom brak odpowiedniej wiedzy i doświadczeń. Najważniejsze jest wyjaśnienie dziecku (stosownie do jego wiedzy i wieku) konieczności oraz sensu określonych form zachowań. Bardzo przydatne będzie stworzenie swego rodzaju kodeksu postępowania w określonych sytuacjach.
- metoda utrwalania pożądanego zachowania – polega na powtarzaniu pewnych czynności oraz zachowań w określonych sytuacjach edukacyjnych, a przede wszystkim w sytuacjach naturalnych, również spontanicznie prowokowanych przez dzieci.

FORMY WSPÓŁPRACY ZE ŚRODOWISKIEM RODZINNYM W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

PROFILAKTYKI PRZEDSZKOLA

- Prezentowanie celów programu oraz zamierzeń dydaktyczno-wychowawczych umożliwiających osiągnięcie celów będzie realizowane poprzez:
  - przekaz nauczycieli podczas spotkań grupowych,
  - umieszczanie zamierzeń (tygodniowych, miesięcznych) na grupowej tablicy
  - ogłoszeń, np. przed salą pobytu dzieci,
  - organizację zajęć otwartych dla rodziców,
  - organizację przedstawień teatralnych,
  - przekaz sposobów pracy, osiągnięć dzieci na łamach gazetki przedszkolnej dla dzieci i rodziców.

REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI PRZEDSZKOLA ...

Zagadnienie programu: 1. Bezpieczna zabawa w przedszkolu

To pierwszy obszar, w którym dziecko, mając na względzie swoje poczucie bezpieczeństwa, poczucie własnej autonomii i wolności musi nauczyć się przestrzegania nakazów i zakazów zapewniających bezpieczeństwo innym. Dziecko musi nauczyć się przewidywać i radzić sobie w sytuacjach zagrożenia poprzez właściwą ocenę ewentualnego niebezpieczeństwa, jakie może zaistnieć podczas wspólnej zabawy, wspólnego funkcjonowania z innymi dziećmi w przedszkolu.

Cele szczegółowe do realizacji zagadnienia	Zadania do realizacji	Osiągnięcia dziecka/ Dziecko...
<ul style="list-style-type: none"> – poznawanie zasad warunkujących bezpieczeństwo własne i innych podczas zabaw w przedszkolu, – przestrzeganie zakazu prowokowania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu, – rozwijanie umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z rówieśnikami, – umiejętności rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu, – sprzeciwianie się przemocy fizycznej wobec siebie i innych dzieci ze strony rówieśników 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady bezpiecznej wspólnej zabawy 2. Kształtowanie podstawowych powinności moralnych, tj. życzliwość, tolerancja, rozumienie potrzeb innych, sprawiedliwość, odpowiedzialność 3. Zasady dbałości o własne zmysły i higienę układu nerwowego 	<ul style="list-style-type: none"> – zna zasady bezpiecznej, wspólnej zabawy, – rozumie, że zachowania typu: wyrywanie zabawek, popychanie, sypanie piaskiem mogą zagrażać bezpieczeństwu własnemu i innych, – potrafi korzystać z zabawek, sprzętu, narzędzi zgodnie z zasadami ich użytkowania, – rozumie konieczność reagowania na sygnały, polecenia nauczyciela, których celem jest przeciwdziałanie ewentualnym zagrożeniom, – rozumie konieczność ograniczania niekontrolowanej aktywności ruchowej w sali pobytu ze względu na bezpieczeństwo innych, – nie zbiera nieznanych owoców i roślin podczas zabaw w ogrodzie, spacerów, wycieczek, – zna wybrane prawa dziecka, – rozumie potrzeby, uczucia innych, – zna różne sposoby na pokonywanie złości, – umie reagować na przejawy agresji, – rozumie zasadność mówienia umiarkowanym głosem, – rozumie konieczność organizowania zabaw w miejscach do tego przeznaczonych, – rozumie zagrożenia wynikające z zabaw np. stłuczonym szkłem, brudnymi odpadami itp.,

		– sygnalizuje poczucie zagrożenia bezpieczeństwa własnego i innych, – rozumie potrzebę odpoczynku i relaksu
--	--	--

ZAGADNIENIE PROGRAMU: 2. BEZPIECZNE ZACHOWANIA W DOMU

Środowisko domowe to miejsce, w którym również istnieje wiele zagrożeń dla bezpieczeństwa dziecka. Dziecko nie tylko musi je poznać, ale przede wszystkim zrozumieć konsekwencje nieprzestrzegania zasad związanych z przeciwdziałaniem ich wystąpieniu.

Cele szczegółowe do realizacji zagadnienia	Zadania do realizacji	Osiągnięcia dziecka/ Dziecko...
– poznawanie zasad warunkujących bezpieczeństwo własne i innych, – przestrzeganie zakazu prowokowania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu	1. Zasady bezpieczeństwa w kontakcie z różnorodnymi zagrożeniami w codziennym życiu	– zna zagrożenia wynikające z zabaw zapalkami, środkami chemicznymi, – rozumie zagrożenia wynikające z samodzielnego używania leków, – przestrzega zakazu samodzielnego użytkowania urządzeń mechanicznych, elektrycznych, zna możliwe konsekwencje jego łamania

ZAGADNIENIE PROGRAMU: 3. BEZPIECZEŃSTWO NA DRODZE

Dziecko, będąc uczestnikiem ruchu drogowego, powinno również znać podstawowe zasady bezpiecznego poruszania się na drodze. Obowiązek przygotowania dziecka do uczestnictwa w ruchu drogowym spoczywa na rodzicach, a także na nauczycielach przedszkoli. Wiek przedszkolny jest najbardziej właściwy do wyrabiania u dzieci umiejętności czy nawyków niezbędnych do bezpiecznego poruszania się po drogach w przyszłości.

Cele szczegółowe do realizacji zagadnienia	Zadania do realizacji	Osiągnięcia dziecka/ Dziecko...
– wdrażanie do właściwego zachowania się w ruchu	1. Zasady bezpiecznego przechodzenia przez	– potrafi bezpiecznie poruszać się po drodze,

<p>drogowym, – zapoznanie z nazwami i znaczeniem znaków drogowych, – kształtowanie umiejętności zwracania się do policjanta w trudnych sytuacjach, – wdrażanie do zachowania szczególnej ostrożności w środkach lokomocji i na przystankach, – doskonalenie umiejętności zapamiętywania numerów alarmowych</p>	<p>jezdnię, poruszania się po chodniku, poboczu</p> <p>2. Wpływ warunków atmosferycznych, pór roku i doby na bezpieczeństwo na drodze</p> <p>3. Znaczenie sygnalizacji i symboliki wybranych znaków drogowych</p> <p>4. Rola policjanta w ruchu drogowym</p> <p>5. Jazda środkami lokomocji, bezpieczne i kulturalne zachowanie się w środkach lokomocji i na przystankach</p> <p>6. Numery alarmowe</p>	<p>stosuje zasady przechodzenia przez jezdnię, stosuje się do sygnalizacji świetlnej,</p> <p>– rozumie znaczenie i konieczność stosowania elementów odblaskowych</p> <p>– zna wybrane znaki drogowe, rozumie ich symbolikę i funkcję (ostrzeganie, zakazywanie, informowanie),</p> <p>– wie, do kogo zwrócić się o pomoc w trudnych sytuacjach (policjant),</p> <p>– umie bezpiecznie i kulturalnie zachować się w środkach komunikacji publicznej, ustępuje miejsca osobom starszym i niepełnosprawnym, rozumie konieczność bezpiecznego zachowania się na przystankach,</p> <p>– zna numery alarmowe,</p> <p>– umie wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności</p>
--	---	--

ZAGADNIENIE PROGRAMU: 4. HIGIENA OSOBISTA I OTOCZENIA ORAZ ZAPOBIEGANIE CHOROBYM

Dzieciństwo to okres, w którym dziecko nabywa elementarnych nawyków związanych z dbałością o higienę osobistą i otoczenia, rozumieniem ich znaczenia w utrzymaniu stanu zdrowia. Przedszkole jest instytucją, w której dziecko spędza znaczną część

dnia, w której – znalazłszy się w różnych sytuacjach zagrażających zachowaniu zdrowia – musi utrwaląc wyniesione z domu nawyki lub je nabywać, jeśli środowisko rodzinne nie wystarczająco wyposażyło dziecko w elementarne umiejętności w tym zakresie. Ugruntowane w tym okresie przyzwyczajenia decydują o jego późniejszym stylu życia. Budowanie „świadomości prozdrowotnej” poprzez edukację oznacza nie tylko wzbogacanie wiedzy, ale i odpowiedzialność za własne zdrowie.

Cele szczegółowe do realizacji zagadnienia	Zadania do realizacji	Osiągnięcia dziecka/ Dziecko...
<p>– wdrażanie do przestrzegania, utrwalanie nawyków higienicznych, – wdrażanie do przestrzegania zasad dbałości o ład i czystość w najbliższym otoczeniu</p>	<p>1. Higiena osobista</p> <p>2. Zachowania wpływające na przeciwdziałanie zagrożeniom dla zdrowia</p> <p>3. Higiena otoczenia</p>	<p>– dba o własny wygląd, – odpowiednio myje ręce i zęby, – samodzielnie posługuje się chusteczką do nosa, grzebieniem, – dba o czystość ciała i ubrania, – rozumie zagrożenia dla zdrowia, płynące z braku dbałości o higienę, – zna sposoby przeciwdziałania zarażeniu się chorobami: zasłania usta podczas kaszlu, nos podczas kichania, – myje ręce po skorzystaniu z toalety oraz przed posiłkami, po powrocie z podwórka, – myje owoce i warzywa przed spożyciem, – zna ewentualne zagrożenia wynikające z picia wody bezpośrednio z kranu, – rozumie potrzebę kontrolowania i leczenia zębów, – rozumie potrzebę stosowania szczepień, poddawania się zaleceniom lekarzy, – zgłasza dorosłym dolegliwości odczuwane</p>

		przez siebie lub zauważone u innych, – dba o wygląd otoczenia np. porządku w przydzielonej szafce, szufladzie, w sali po zakończeniu zajęć, zabaw itd. – dba o estetykę stołu podczas spożywania posiłku
--	--	--

ZAGADNIENIE PROGRAMU: 5. ZDROWE ODŻYWIANIE

Przekazywanie wiedzy o zdrowym odżywianiu i kształtowanie nawyków związanych ze spożywaniem tych produktów, które warunkują utrzymanie zdrowia i prawidłowej wagi są kolejnym ważnym zadaniem edukacji przedszkolnej. Jest ono tym bardziej istotne, że środowisko rodzinne nie zawsze jest miejscem, w którym dba się o nawyki żywieniowe. Duża dostępność i niska cena produktów wysokokalorycznych, zawierających duże ilości np. soli, cukru, tłuszczu sprawia, że rodzice sięgają po nie bez zastanawiania się nad konsekwencjami dla zdrowia tych, którzy je spożywają, nawet jeśli są to dzieci.

Cele szczegółowe do realizacji zagadnienia	Zadania do realizacji	Osiągnięcia dziecka/ Dziecko...
– poznawanie zaleceń prozdrowotnych w zakresie racjonalnego odżywiania – poznawanie czynników zagrażających zdrowiu, związanych z żywieniem, – aktywne uczestniczenie w „zdrowym odżywianiu”	1. Produkty wpływające na utrzymanie zdrowia, określone w „piramidzie zdrowia”	– zna produkty spożywcze wpływające na utrzymanie organizmu w stanie zdrowia – zna wpływ wartości niektórych środków spożywczych na funkcjonowanie wybranych tkanek, organów (np. wit. A na wzrok, wit. D na kośćciec), – zna zalecenia dotyczące rodzajów i składu posiłków spożywanych w ciągu dnia, – potrafi pokonać uprzedzenia do potraw istotnych dla zdrowia, – potrafi komponować zdrowe posiłki i aktywnie

	2. Szkodliwość niektórych produktów spożywczych	uczestniczyć w ich przygotowaniu <ul style="list-style-type: none"> – rozumie konieczność ograniczania spożycia niektórych produktów (np. słodczy, chipsów, coca-coli,...) z powodu możliwości narażenia się na choroby, tj.: otyłość, cukrzyca, ... – rozumie, że pewne produkty mogą wywoływać alergię u niektórych osób, pomimo że powszechnie uznawane są za korzystne dla zdrowia, – potrafi rozpoznać wiarygodność reklam, np. słodczy na podstawie wiedzy posiadanej na temat ich wpływu na zdrowie
--	---	--

ZAGADNIENIE PROGRAMU: 6. AKTYWNY STYL ŻYCIA

Aktywność ruchowa dziecka, pomimo że jest to naturalna potrzeba rozwojowa, również wymaga szczególnego zrozumienia i podejścia w organizacji środowiska przedszkolnego. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego zaleca, aby na tę formę aktywności została przeznaczona znaczna część pobytu dziecka w przedszkolu. Umożliwianie dziecku wyzwalać energię podczas zabaw ruchowych, kształtowanie aktywnego stylu życia poprzez uświadamianie braku korzyści dla rozwoju wynikającego z biernego sposobu spędzania czasu wolnego to kolejne ważne zadanie wychowania przedszkolnego. Od nawyków w tym zakresie, rozwiniętych w wieku przedszkolnym, będzie zależała aktywność w dorosłym życiu.

Cele szczegółowe do realizacji zagadnienia	Zadania do realizacji	Osiągnięcia dziecka/ Dziecko...
<ul style="list-style-type: none"> – podtrzymywanie naturalnej potrzeby aktywności ruchowej dziecka, – wdrażanie do realizacji 	1. Sprawność ruchowa	<ul style="list-style-type: none"> – chętnie podejmuje działania o charakterze ruchowym, – hartuje organizm, wie, jak zapobiegać zmarznięciu i

aktywnych form wypoczynku	2.Aktywne formy spędzania czasu wolnego	przeprzaniu, – rozumie wartość aktywnych form wypoczynku, – zna szkodliwe skutki spędzania czasu wolnego przed telewizorem, przy komputerze
---------------------------	---	---

EWALUACJA

Skuteczność oddziaływania na świadomość, umiejętności dzieci w zakresie przestrzegania zasad bezpieczeństwa, zdrowego stylu życia wymaga poddawania jej działaniom ewaluacyjnym. Odpowiedzi na temat efektywności założeń programu będzie można uzyskać przede wszystkim, poprzez:

- obserwacje zachowań dzieci w różnych sytuacjach, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji naturalnych, dotyczących np. przestrzegania wszelkich zasad bezpieczeństwa, zdrowego odżywiania, preferowanych form wypoczynku itd.
- rozmowy z dziećmi i rodzicami.

Należy pamiętać, że środowisko przedszkolne nie jest w stanie w pełni wypracować zachowań profilaktycznych u dzieci. W podejmowanych działaniach konieczny jest udział środowiska rodzinnego, wypracowanie jednolitej płaszczyzny oddziaływania na zachowania i postawy dzieci.